



ՀԱՏԸՆՏԻՐ

ՇԱՐԱԿԱՆՆԵՐ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԵԱՅՑ Ս. ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ



ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ

ՈՒՈԹԸՐԹԱՈՒՆԻ ՀԱՅ ԱՌԱՔԵԼԱԿԱՆ

ԵԿԵՂԵՑԱՍԷՐ ՏԻԿՆԱՆՑ ՄԻՈՒԹԵԱՆ







ԱՄԵՐԻԿԱՅԻ ՀԱՅՈՑ
ՄԱՐՏԻՐՈՍԱՅԵԱԿ ԱՌԱՋՆՈՐԴ
ՏԵՐ ՂԵՒՈՆԴ ԱՐԲԵՊԻՍԿՈՊՈՍ ԴՈՒՐԵԱՆ
Ծնեալ 1879, Յունուար 1
Նահատակեալ 1933, Դեկտեմբեր 24

ՀԱՏԸՆՏԻՐ

ՇԱՐԱԿԱՆՆԵՐ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԵԱՅՑ Ս. ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ



ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ

ՈՒՈԹՂՐԹԱՈՒՆԻ ՀԱՅ ԱՌԱԲԵԼԱԿԱՆ
ԵԿԵՂԵՑԱՍԷՐ ՏԻԿՆԱՆՑ ՄԻՈՒԹԵԱՆ

ՀԱՏԸՆՏԻՐ ՀԱՐԱԿԱՆՆԵՐ
ՀԱՅԱՍՏԱՆԵԱՅՑ Ս. ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ

ԵՐԳ Ս. ՆԵՐՍԵՍԻ

Սոյն Շարականները տպագրուած են
Ուղթըրթաունի Եկեղեցասէր Տիկնանց
Միութեան ծախքով եւ կը նուիրուին
տեղւոյս Հայ Առաքել. Եկեղեցւոյն :

ԵԿԵՂԵՑ. ՏԻԿՆԱՆՑ ՄԻՈՒԹԻԻՆ

Ատենապետուի Տիկ. Եսթէր Ակոճեան
Բ. Ատենապտի. Տիկ. Մարիցա Մինասեան
Քարտուղար Տիկ. Սառա Սրապեան
Բ. Քարտ. Տիկ. Սիրանուշ Փափաղեան
Գանձապահ Տիկ. Մէրի Աքիլեան
Հաշուակալ Տիկ. Մարիամ Տէր Պօղոսեան
Խորհրդատու Տիկ. Արուսեակ Էսէրեան

Կամաւոր նուէրներ կ'ընդունուին սի-
րով եւ չնորհակալութեամբ :

Հասցէ՝

Ատենապետուի Տիկ. Եսթէր Ակոճեան
192 E. Boylston St. Watertown, Mass.

Առաւօտ լուսոյ ,
Արեգակն արդար ,
Առ իս լոյս ծագեա :
Բղխումն ի հօրէ ,
Բղխեա ի հոգւոյս ,
Բան քեզ ի հաւոյս :
Դանձդ ողորմութեան ,
Դանձիդ ծածկելոյ ,
Գտող զիս արա :
Դուռն ողորմութեան ,
Դաւանողիս բաց ,
Դասեցո վերնոցն :
Երբեակ միութիւն ,
Եղելոց խնամող ,
Եւ ինձ ողորմեա .
Զարթիր Տէր յօգնել ,
Զարթո՛ւ զքմբեալս ,
Զուարթնոց նմանիլ :
Էդ Հայր անսկիզբն ,
Էակից Որդի ,
Է միշտ Սուրբ Հոգի :
Ընկալ զիս գրած ,
Ընկալ ուրբմած ,
Ընկալ մարդասէր :
Թագաւոր փառաց ,
Թողութեանց տուող ,
Թո՛ղ ինձ գլանցանս :
Ժողովող բարեաց ,
Ժողովեա եւ զիս ,
Ժողովս անդրանկաց :

Ի քէն Տէր հայցեմ,
 Ի մարդասիրէդ,
 Ինձ բժշկութիւն:
 Լեր կեանք մեռելոյս,
 Լոյս խաւարելոյս,
 Լուծանող ցաւոյս:
 Խորհրդոց գիտող,
 Խաւարիս շնորհեա,
 Խորհուրդ լուսաւոր:
 Ծնունդ հօր ծոցոյ,
 Ծածկելոյս ստուերաւ,
 Ծագեա լոյս փառաց:
 Կենարար Փրկիչ,
 Կեցո գմեռեալս,
 Կանգնեա զգոյրեալս:
 Հաստեա՝ հաւատով,
 Հաստատեա յուսով,
 Հիմնեցո սիրով:
 Ձայնիւս աղաչեմ,
 Ձեռօքս պաղատիմ,
 Ձիր բարեաց շնորհեա:
 Ղամբարամբ լուսոյ,
 Ղեկավար նարտար,
 Ղօղեալս ամբացո:
 Հառազայք փառաց,
 Հանապարհ ինձ ցոյց,
 Հեպել ի յերկինս:
 Միածիւրդ հօր,
 Մոյծ գիս յառազատ,
 Մաքուր հարսանեացդ:
 Յորժամ գաս փառօք,
 Յահագին յաւուրն,
 Յիշեա գիս Քրիստոս:
 Նորոգող հնութեանց,
 Նորոգեա եւ զիս,

Նորոգ զարդարեա:
 Շնորհատու բարեաց,
 Շնորհեա զհաւութիւն,
 Շնորհեա զյաղթութիւն:
 Ուրախացո Տէր,
 Ոգւոյս փրկութեամբ,
 Ոյր վասն եմ ի սուգ:
 Չար մշակողին,
 Չար սերմանց նորին,
 Չորացո զպտուղն:
 Պարգեւիչ բարեաց,
 Պարգեւեա իմոց,
 Պարտեացս բողութիւն:
 Զուր շնորհեա աչացս,
 Զերմ հեղուլ զարտօսք,
 Զնշել զյանցանս:
 Ռեւիւնդ քաղցու,
 Ռամ հոգւոյս արքոյ,
 Ռահ ցոյց ինձ լուսոյ:
 Սէր անուն Յիսուս,
 Սիրով քով նմեա,
 Սիրս իմ քարեղէն:
 Վասն գրութեան,
 Վասն ողորմութեան,
 Վերստին կեցո:
 Տեւչալոյդ տեսեամբ,
 Տուր ինձ յագնալ,
 Տէր Յիսուս Քրիստոս:
 Բարունդ երկնաւոր,
 Բոտեա զաշակերտս,
 Բամից երկնայնոց:
 Յօղ արեան քո Տէր,
 Յօղեա ի հոգիս,
 Յնծասցէ անձ իմ:
 Իրծեալքս մեղօք,

Իիւծեալ աղաչեմ,
Իիւսել ինձ քարիս:
Փրկիչ բոլորից,
Փութա զիս փրկել,
Փորձութեանց մեղաց:
Քաւիչ յանցանաց,
Քաւեա զօրհնաբանս,
Քեզ երգել զփառս:

Աստուածածնին բարեխօսութեամբ
յիշեա, Տէր եւ ողորմեա:

ՏԵՐ ՈՂՈՐՄԵԱ՝

Տէր ողորմեա՛, Տէր ողորմեա՛,
Տէր ողորմեա՛, Տէր ողորմեա՛,

Ամենասուրբ երրորդութիւն
Տուր աշխարհիս խաղաղութիւն
Եւ հիւանդաց բժշկութիւն,
Ազգիս Հայոց սէր միութիւն:

Արի՛ Աստուած Հարցն մերոց
Որ ապաւէնդ ես նեղելոց,
Հաս յօգնութիւն ծառայից քոց,
Լե՛ր օգնական Ազգիս Հայոց:

Տէր ողորմեա՛, Տէր ողորմեա՛,
Շնորհիւ աւուրս մեզ ողորմեա՛:

ՕՐՀՆՈՒԹԻՒՆ ԱՌԱՒՕՏՈՒ

ԳԿ. Փա՛ռք ի բարձունս Աստուծոյ,
Եւ յերկիր խաղաղութիւն ի մարդի հա-
նութիւն: Եւ օրհնութիւն քեզ ի բարձունս,
օրհնեալ ես, Տէր Աստուած մեր. օրհնեմք
գրեզ եւ գովեմք գրեզ: Խոստովանիմք
Տէր գրեզ եւ երկիրպագանեմք քեզ. փա-

ռաւորեմք գրեզ, գոհամամք Տէր գրեզ
վասն մեծի փառաց քոց: Տէր քաղաւոր,
սուրբդ երկնային, Աստուած եւ Հայր
ամենակալ: Տէր եւ որդի հօր միածին,
Յիսուս Քրիստոս եւ սուրբ որդի: Տէր
Աստուած, Գառն Աստուծոյ եւ որդի հօր,
որ առեր գմերս ի կուսէն: Ողորմեցար,
բարձեր գմեղս աշխարհի, եւ արդ ընկալ
զաղաչանս մեր: Սուրբդ որ նստիս ընդ
աջմէ Հօր, ողորմեաց մեզ: Զի դու միայն
սուրբ, դու միայն բարձեալ ես, դու միայն
Տէր մեր Յիսուս Քրիստոս: Տէր եւ հոգիդ
սուրբ՝ որ ի փառս Աստուած ընդ հօր.
Ամէն:

Եւ յամենայն ժամ օրհնեմք գրեզ Տէր
եւ գովեմք զանուն քո յաւիտեան եւ յա-
ւիտեանս յաւիտենից: Արժանի արա, Տէր,
զօրս զայս խաղաղութեամբ եւ առանց մե-
ղաց պահեա գմեզ: Օրհնեալ ես, Տէր Աս-
տուած հարցն մերոց, գովեալ եւ փառա-
ւորեալ է անուն քո յաւիտեանս. ամէն:
Օրհնեալ Տէր, ուսո՛ ինձ զարդարութիւնս
քո (*Երիցս Կրկնեա*): Տէր, ապաւէն եղեր
մեր յազգէ յազգ: Ես աղաչեմ, Տէր, ողոր-
մեա ինձ եւ բժշկեա՛ զանձն իմ, եւ մեղայ
քեզ: Յո՛յց մեզ Տէր զողորմութիւնս քո եւ
զփրկութիւնս քո սո՛ւր մեզ: Տէր, ողոր-
մութիւն քո յաւիտեան, զգործս ձեռաց
քոց մի անտես առներ: Տէր իմ, գրեզ
ապաւէն ինձ արարի, ուսո՛ ինձ առնել
զկամս քո, զի դու ես Աստուած իմ: Ի վէն
է Տէր, աղբիւր կենդանութեան եւ լուսով
երեսաց քոց տեսանեմք զոյս: Ծագեա՛
զողորմութիւնս քո՝ որք նանաչեն գրեզ
Տէր:

ՆՈՐԱՍՏԵՂԾԵԱԼ

Նորաստեղծեալ Բանն յանէից
 Ի սկըգրանէ գերկինս երկնից .
 Եւ գերկնային զօրս անմարմնոց
 Իմանալեացն զըւարթնոց .
 Եր գգալի տարերց քառից
 Հակառակաց միաբանից .
 Որով յաւէտ փառաբանի .
 Երբորդուքիւնն անմատելի :

Երեքսրբեան Մի Տէրութիւն
 Միով բնութեամբ Աստուածութիւն
 Լոյսն որ անեղ արարչական՝
 Ասաց լինել լոյս եղական .
 Զոր եւ ծագեաց յօրն առաջին
 Միաշաքաք կիւրակէին . — Որով .

Բարուօրէն բացատրեսցուի
 Զծածկեալ խորհուրդն ծանիցուի
 Զի լոյսն անտես իմանալի
 Մաքուր հոգւոց տեսանելի .
 Ի սոյն ծագեաց միաշաքաք
 Մեզ յարութեան սուրբ մատագայք .
 Եկա՛յք փրկեալք ընդ Զուարթնոյն
 Տո՛ւք օրհնութիւն Յարուցելոյն :

Սէրըդ սիրով խոնարհեցար
 Ի փրկութիւն մեր մարմնացար
 Նովին մարմնովքն խաչեցար
 Ի գերեզման մահու եղար .
 Այսօր Յարեար աստուածաբար
 Ի հրշտակաց քարոզեցար . — Եկայք .

Երեւեցար խընկաբերիցն
 Յողջոյն կենաց ուրախալից .
 Եւ ի լերինըն Գալիլիա

Առաքելոց մեռասանից .
 Արժանացա՛ զմեզ ընդ նոսին՝
 Զքեզ տեսանել յօրն վերջին . — Եկայք .

Սիովնի որդիք զարքի՛ք
 Հարսին լուսոյ տո՛ւք աւետիք
 Եթէ Փեսայն քո յարուցեալ
 Յաղթեաց մահու իշխանութեամբ
 Գայ պսակէ ըզքեզ փառօք
 Ե՛լ ընդ առաջ պննեալ զարդուք .
 Երգեա՛ երգ նոր Յարուցելոյն ,
 Ննջեցելոց կենաց պըտղոյն :

ՍՈՒՐԲ ԱՍՏՈՒԱԾ

Սուրբ Աստուած . Սուրբ եւ հօր .
 Սուրբ եւ անմահ . որ Յարեար ի մեռելոց .
 ողորմեա՛ մեզ : (*Երկոս կրկնեա՛ :*)

Սուրբ Աստուած . . . որ Ծնար եւ յայտ-
 նեցար վասն մեր , ողորմեա՛ մեզ :

Սուրբ Աստուած . . . որ խաչեցար վա-
 սըն մեր , ողորմեա՛ մեզ :

Սուրբ Աստուած . . . որ Համբարձար
 փառօք առ Հայր . ողորմեա՛ մեզ :

Սուրբ Աստուած . . . որ Եկիր եւ հանգ-
 եար յԱռաքեալսն . ողորմեա՛ մեզ :

Սուրբ Աստուած . . . որ Յայտնեցար ի
 Թաքօր լերինն . ողորմեա՛ մեզ :

Սուրբ Աստուած . . . որ Եկիր ի փո-
 խումն Մօր քո եւ կուսի . ողորմեա՛ մեզ :

ՓԱՌԱԽՈՐԵԱԼ

Փառաւորեալ եւ օրհնեալ միշտ սուրբ
 Կոյս Աստուածածին Մարիամ մայր Քրիս-
 տոսի . մատո՛ գաղաչանս մեր՝ Որդւոյ քոյ
 եւ Աստուծոյ մերոյ :

ՀԱՒԱՏԱՄԻՔ

Հաւատամք ի մի Աստուած Հայրն
Ամենակալ, յԱրարիչն երկնի եւ երկրի,
երեսելեաց եւ աներեսութից:

Եւ ի մի Տէր Յիսուս Քրիստոս յՈրդին
Աստուծոյ, ծնեալն յԱստուծոյ Հօրէ Մի-
ածին աշխինքն՝ յէութենէ Հօր:

Աստուած յԱստուծոյ՝ լոյս ի լուսոյ,
Աստուած ճշմարիտ. յԱստուծոյ ճշմարտէ
ծնունդ՝ եւ ոչ արարած:

Նոյն ինքն ի թուութենէ Հօր՝ որով
ամենայն ինչ եղեւ յերկինս եւ ի վերայ
երկրի, երեսելիք եւ աներեսոյք:

Որ յաղագս մեր մարդկան եւ վասն
մերոյ փրկութեան՝ իջեալ յերկնից՝ մարմ
նացաւ, մարդացաւ, ծնաւ կատարելապէս
ի Մարիամայ սրբոյ Կուսէն՝ Հոգւովն
Սրբով:

Որով էառ մարմին, հոգի, եւ միտ,
եւ զամենայն որ ինչ է մարդ. ճշմարտա-
պէս եւ ո՛չ կարծեօք:

Զարչարեալ, խաչեալ, թաղեալ, յեր-
րորդ աւուր յարուցեալ, ելեալ ի յերկինս
նովին մարմնովն՝ նստաւ ընդ աջմէ Հօր:

Գալոց է նովին մարմնովն եւ փառօք
Հօր, ի դատել զկենդանիս եւ զմեռեալս:

Որոյ թագաւորութեանն ոչ գոյ վախ-
նան:

Հաւատամք եւ ի Սուրբ Հոգին՝ յա-
նեղն եւ ի կատարեալն, որ խօսեցաւ յՕ-
րէնս եւ ի Մարգարէս եւ յԱւետարանս:

Որ էջն ի Յորդանան, քարոզեաց զԱ-
ռաքեալն, եւ բնակեցաւ ի սուրբսն:

Հաւատամք եւ ի մի միայն Ընդհան-

րական եւ Առաքելական Սուրբ Եկեղեցի:

Ի մի մկրտութիւն, յԱպաշխարութիւն,
ի Քաւութիւն, եւ ի Թողութիւն մեղաց:

Ի Յարութիւն մեռելոց, ի Դատա-
տանն յաւիտենից. յԱրքայութիւնն հոգ-
ւոց եւ մարմնոց, եւ ի Կեանսն յաւիտե-
նականս:

ՄԱՐՄԻՆ ՏԵՐՈՒՆԱԿԱՆ

Մարմին տէրունական եւ արիւն փրկ-
չական կան առաջի երկնային զօրութիւնքն
յաներեւոյթս, երգեն եւ ասեն անհանգիստ
բարբառով, սուրբ, սուրբ, սուրբ Տէր
զօրութեանց:

ՍՈՒՐԲ, ՍՈՒՐԲ

Սուրբ, սուրբ, սուրբ, Տէր զօրու-
թեանց, լի եւ երկինք եւ երկիր փառօք քո.
օրհնութիւն ի քարձուսն. օրհնեալ, որ
եկիր եւ գալոցդ ես անուամբ Տեառն:
Ովսաննա ի բարձունս:

ՅԱՄԵՆԱՅՆԻ

Յամենայնի օրհնեալ եւ Տէր,
Օրհնեմ զքեզ, գովեմ զքեզ,
Գոհանամք զքեզ, աղաչեմք զքեզ,
Տէր Աստուած մեր:

ՀԱՅՐ ՄԵՐ

Հայր մեր որ յերկինս եւ, սուրբ եղիցի
անուն քո, եկեցդ արքայութիւն քո, եղի-
ցին կամք քո, որպէս յերկինս եւ յերկրի,

գիաց մեր համապագորդ տուր մեզ այսօր,
քող մեզ գալարտիս մեր, որպէս եւ մենք
քողումք մերոց պարտապանաց, եւ մի/
տանիք զմեզ ի փորձութիւն, այլ փրկեա
ի չարէ:

ՔՍ. ՊԱՏԱՐԱԳԵԱԼ

Օրհնեալ է Աստուած. Քրիստոս պա-
տարագեալ բաշխի ի միջի մերում. ալե-
լուիա:

Զմարմին իւր տայ մեզ կերակուր եւ
սուրբ զարին իւր ցօղէ ի մեզ, ալելուիա:

Մատիք առ Տէր եւ առէք զոյս, ալե-
լուիա:

Ճաշակեցէք եւ տեսէք զի քաղցր է
Տէր, ալելուիա:

Օրհնեցէք գտէր յերկինս, ալելուիա:

Օրհնեցէք զնա ի բարձունս, ալելուիա:

Օրհնեցէք զնա ամենայն հրեշտակ
նորա, ալելուիա:

Օրհնեցէք զնա, ամենայն զօրութիւնք
նորա, ալելուիա:

ԳՈՂԱՆԱՄՔ

Գոհանամք գէշն, Տէր, որ կերակրե-
ցեր զմեզ յամսահական սեղանոյ քոյ.
բաշխելով զմարմինդ եւ զարինդ ի փըր-
կութիւն աշխարհի, եւ կեանք անձանց
մերոց:

ՔՐԻՍՏՈՍ Ի ՄԷՋ ՄԵՐ

Քրիստոս ի մէջ մեր յայտնեցաւ. որ
էնն Աստուած աստ բազմեցաւ: Խաղա-
ղութեան ձայն հնչեցաւ. Սուրբ ողջունիս

հրաման տուաւ: Եկեղեցիս մի անձն եղեւ.
համբոյրս յօդ լրման տուաւ: Թշնամու-
ք իւնն հեռացաւ. սէրն յընդհանուրս սքի-
ռեցաւ:

Արդ պաշտօնեայք բարձեալ զձայն,
տո՛ւք զօրհնութիւն ի մի բերան. Միաս-
նական Աստուածութեան, որում Արով-
բէքն են սրբաբան:

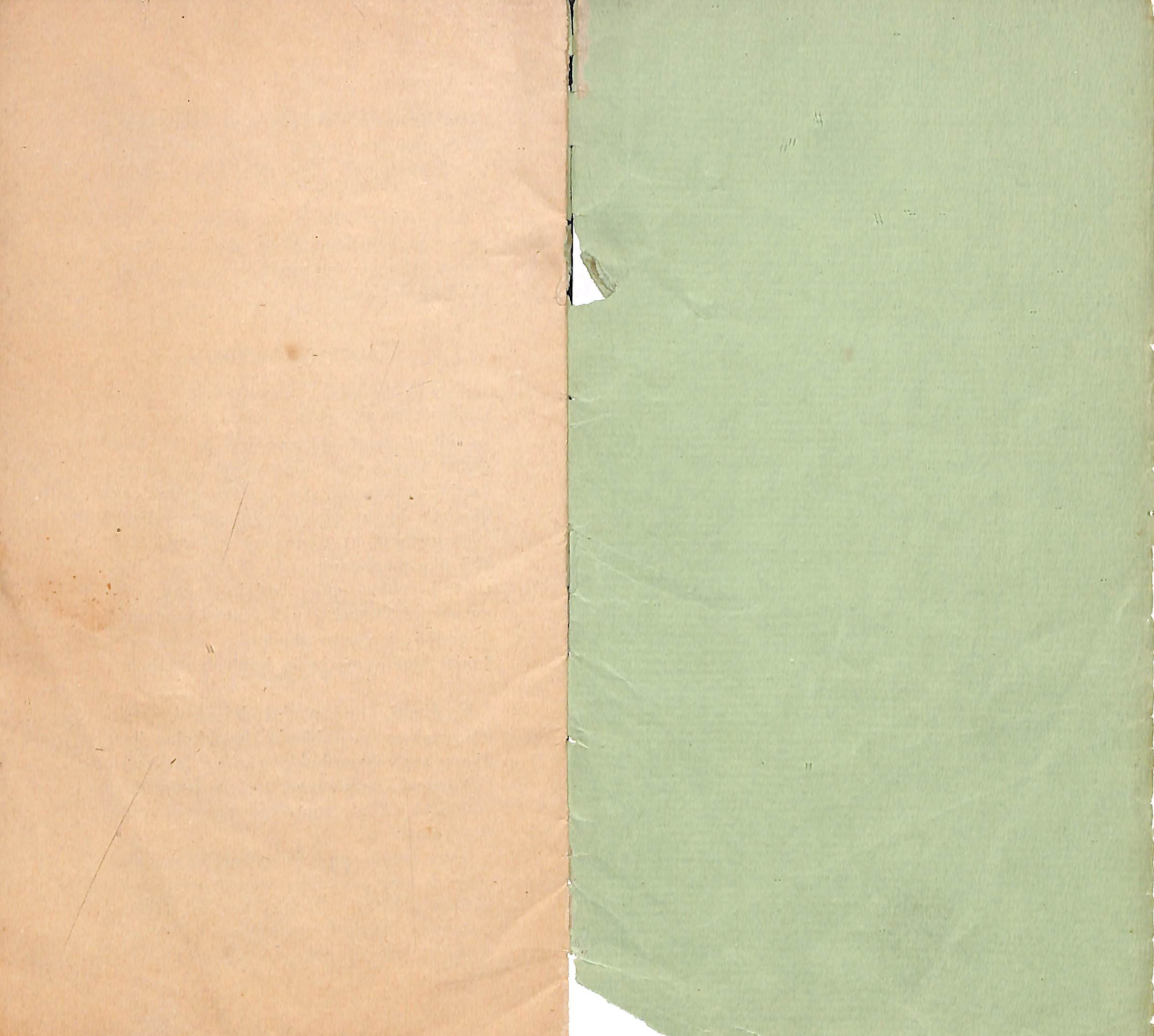
ՆՆՁԵՅԵԼՈՅ ՇԱՐԱԿԱՆ

Փառաց ի փառս քարձրանան, աջա-
կողմեանքն վերանան. յորժամ լսեն զե-
րանական ձայն օրհնութեան ի քէն կոչ-
ման. ննջեցելոյս մեր լսեցո զԱստուա-
ծային բառքառըդ քո. դասաւորեա՛ զսա
վերնոցն երգել զփառս ընդ զուարթնոցն:

Քահանայք եւ ժողովուրդք հայցեմք ի
քէն Տէր բարեգութ, ընդ ննջեցեալսն հա-
ւատով. ընկալ զմեզ նովին յուսով: յե-
րուսաղէմ քաղաք վերին յորում արդարքն
ժողովին, ի փառս վերերգել միշտ ընդ
նոսին երրորդութեանդ երբեակ անձին:

Ի վերին երուսաղէմ ի բնակարանս
հրեշտակաց, ուր ենովք եւ եղիա կան
ծերացեալ աղանակերայ, ի դրախտին
եղեմական պայծառացեալ արժանապէս,
ողորմած Տէր ողորմեա՛ հոգւոյն մեր
ննջեցելոց:

Ահեղ խորհուրդ քահանային, բազկա-
տարած կայ ի բեմին, առաջի սուրբ սե-
ղանոյն, հուր շիջանի, խաւար մերժի,
տրտմեալ հոգիքն ուրախանան, զի քո-
ղութիւն մեղաց լինի, ողորմած Տէր:



ԳԻՆ 25 ՍԷՆԹ
